

Аутор: Марко Симендић, ученик 4. разреда Филолошке гимназије, Београд

Одраз друштвених прилика на писање специјализованог часописа у Србији

Апстракт: Циљ овог рада је био да испита како се рат, друштвена, економска и политичка криза у Југославији од 1997. до 2002. године одражавају на текстове у стручном часопису који се овим темама не бави. Проучавани су текстови у „Свету компјутера“, најстаријем југословенском часопису који се бави информационим технологијама. Економске прилике су сагледаване преко чланака везаних за развој телекомуникационе инфраструктуре и Интернета, модернизацију југословенских установа и информатичких манифестација. За анализу утицаја рата су коришћени текстови о оружју на Интернету, медијском рату, рачунарским компонентама и мрежним играма. Политичка криза се одразила на чланке везане за законодавство, а за последицу је имала појаву текстова у којима се критикује стање у земљи. Добијени резултати потврђују постојање одјека доминантних друштвених односа на писање “Света компјутера” и могу пружити слику тадашње друштвене стварности.

Увод

Специјализовани часописи, као и стручна литература уопште, су намењени уском кругу људи са циљем да пруже информације о проблематици којом се баве. Међутим, како се прилике у друштву у мањем или већем обиму пројектују на све области људског деловања, постојање одређеног нивоа пројекције друштвене стварности на писање таквог часописа је очекивано. Циљ овог рада је да покаже у коликој се мери друштвени односи у СРЈ од 1997. до 2002. године осликавају на чланке у „Свету компјутера“. Проучавани период, изабран за ово истраживање, посебно је значајан јер обухвата политичку, економску и друштвену кризу у Југославији, ратни период, као и промену југословенске власти октобра 2000. године. Стога се овај рад бави упоређивањем садржаја “Света компјутера” са стањем у земљи са циљем да понуди одговор на питање о могућности проучавања друштвених прилика кроз анализу текстова у специјализованом часопису.

Материјал и метод

За анализу је изабран „Свет компјутера“, најстарији српски часопис који се бави рачунарством. Први број овог часописа изашао је из штампе новембра 1984. и од тада излази месечно. За потребе овог рада је узет целокупан садржај свих издања часописа у периоду од 1997. до 2002. године. То временско раздобље је посебно значајно за овакво истраживање због тога што су то године економске, политичке и друштвене кризе у СРЈ. Проучавани временски период, поред рата,

хронолошки обухвата и период после промена на српској политичкој сцени, што га чини погодним за компаративну анализу.

Прикупљање грађе и класификација садржаја

Почетну фазу истраживања је чинило прикупљање грађе, односно издвајање чланака који дају слику друштвене стварности проучавањем садржаја редакцијске архиве „Света компјутера”.

Упоредо са проучавањем архиве спроведена је прва класификација садржаја. Сложеност друштвених односа је отежала одређивање јединственог критеријума за одабир текстова. Зато је критеријум изграђен на основу тада доминантних друштвених односа. Одвојени су они текстови који пружају било какав податак о економским приликама у СРЈ, развоју информационих технологија код нас, законодавству, критици стања у земљи, односима са светским силама и балканским државама, као и они који се баве ратном тематиком и војним ваздухопловством. Затим се приступило класификацији тих текстова по тематској сродности. Такав приступ анализи садржаја је изродио неколико великих тематских целина које садрже одређене подгрупе. На основу њих су формиране табеле које показују учесталост појављивања одређене врсте текстова. Анализа садржаја је примењена на свим оним текстовима где приказ учесталости њиховог објављивања не би био довољан или би доводио до закључака који се косе са њиховом садржином.

Компаративни метод, заснован на анализи учесталости објављивања тематски блиских чланака, коришћен је у циљу уочавања евентуалних правилности између друштвених прилика у Србији и појављивања одговарајућих текстова. Такође је ова метод пронашла своју примену у поређењу објављених текстова у оквиру своје тематске целине или ван ње.

Резултати и дискусија

1. Економска ситуација

Рачунари и њихове компоненте сигурно не спадају у групу производа неопходних за егзистенцију човека. Тако се повећање њихове употребе међу грађанством и институцијама може сматрати показатељем економског развоја. У часопису попут „Света компјутера”, тај се аспект економског развоја може посматрати преко текстова о развоју југословенске телекомуникационе инфраструктуре, примени информационих технологија (у даљем тексту ИТ), у модернизацији југословенских институција и одржаним манифестацијама везаним за рачунаре и информатику. Такви текстови су сврстани у одговарајуће подгрупе и њихов број и учесталост објављивања су приказани на табели 1.

Година/Област	1997.	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.
Развој т. инфраструктуре	5	16	6	6	6	23
Информатичке манифестације	15	10	8	4	14	44
Примена рачунара у модернизацији	9	5	1	0	4	2

Табела 1

1.1 Развој телекомуникационе инфраструктуре

Повећање броја текстова ове врсте 1998. године у односу на 1997. говори о почетку активнијег развоја Интернета у СРЈ који ће због рата и економске кризе бити отежан наредних година. Модернизација југословенске телекомуникационе инфраструктуре у значајнијем обиму ће отпочети тек после промена на политичком врху СРЈ октобра 2001. године. Тако је и број текстова који говоре о томе у току 2002. године скочио на 23.

1.2 Информатичке манифестације

Будући да су најчешће финансирани од стране домаћих фирми, заступника иностраних компанија, информатички сајмови и конференције су бољи показатељи економских прилика. Подаци о броју таквих манифестација говоре о константном паду броја информатичких манифестација од 1998. до 2000. године. Узрок ове појаве лежи у нестабилности послератног тржишта и неповерењу страних компанија према домаћим увозницима. Посебну тежину има чињеница да се од 8 описаних манифестација 1999. године 5 одржало пре почетка рата, док два од три послератна текста ове тематике приказују два сајма која се традиционално одржавају, без обзира на информатичке трендове. Први је приказан информатички сегмент јесењег Новосадског сајма и оцењен као сиромашан (Кузмановић 1999а), док је други текст чинио приказ CD издања на београдском Сајму књига (Бубања 1999а). У прилог тврдњи о повезаности економских прилика и текстова у „Свету компјутера“ говори и нагло повећање броја информатичких манифестација крајем 2001. и у току 2002. године као резултата економске стабилизације и интересовања Државе за унапређење својих служби.

1.3 Примена рачунара у модернизацији установа

Пад броја текстова који се баве овим сегментом употребе рачунара од 1999. и 2000. године је један од показатеља одраза послератне стагнације југословенске економије на поље информатике. Са друге стране, мали број оваквих текстова 2001. и 2002. године се може посматрати као последица смањене актуелности оваквих вести због све шире приступачности рачунара. Овде се види постепено смањење и губљење утицаја друштвених прилика на писање специјализованог часописа о одређеној теми услед њене популаризације. Наравно, реч је о оним темама које спадају у област којом се тај специјализовани часопис бави. Постајући опште познате, такве теме престају да буду новина за читаоце, услед чега опада број објављених текстова који се на њих ослањају.

2. Рат

Проучено је 36 чланака везаних за бомбардовање СРЈ, борбена средства и одјеке ратних сукоба на Интернету (табела 2). Међу њима су била три описа хардверских компоненти, 12 текстова о мрежним играма, 9 чланака о сајтовима на Интернету који садрже информације о оружју, 11 о медијском рату.

Бомбардовање СРЈ се на „Свет компјутера“ одразило у виду великог повећања броја чланака овог типа у току ратне 1999. године. У складу са тим,

запажена је и промена дизајна насловне стране часописа која је до тада најчешће била у складу са његовом тематиком. У ратним месецима, у априлском, мајском и јунском издању „Света компјутера”, на тој страни су доминирали мотиви борбених авиона и стилизоване црно-беле мете, популарног „таргета”.

Година/Област	1997.	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.
Рат и оружје	3	3	25	2	3	0

Табела 2

Друштвене прилике ретко утичу на рубрику о хардверу. Она најчешће зависи од домаћих дистрибутера компјутерске опреме и њихове воље да уступе неки производ на тестирање. Међутим, због честих прекида у снабдевању електричном енергијом и последица које нестабилност електричног система може имати на рад рачунара, UPS-ови (Unlimited Power Suply, уређаји за непрекидно напајање и регулацију напона) су постали актуелни. Објављен је по један текст о овим компонентама у јуну и јулу 1999. године (Илић 1999а и 1999б). Писано је и о ефектима које чести прекиди у снабдевању електричном енергијом и имају на мрежне сервере, па тако и на медијску слику коју они пружају. (Пелемиш 1999а)

Чланак под насловом „Поручник ЈНА у врху Microsofta” није сврстан ни у једну од поменутих категорија, јер му ту по садржини није ни место. Говори о интервјуу са Кристијаном Ђеркесом, директором Microsofta за јужну и југоисточну Европу. Аутор текста је одлучио да садржај интервјуа у коме се највише говори о Microsoft-овој политици према Југославији и тржиштима источне Европе подреди чињеници да је Ђеркеш, рођен у Словенији, студирао војнотехничку академију у Загребу и, сходно томе, носио чин поручника ЈНА (Павловић 1999а). Свакако, ради се о трику који је требало да побољша продају часописа наглашавањем оних чињеница које би се могле довести у везу са тадашњом политичком ситуацијом.

3. Законодавство

У току 1997. и 1999. године није објављен ниједан чланак везан за законодавство (табела 3). Разлози за такво стање 1997. године леже у недостатку закона који би регулисали компјутерски криминал. Међутим, после помака на овом плану 1998. године, ова тема престаје да буде актуелна све до 2001. године.

Разлоге за непримењивање мера против компјутерских криминалаца 1999. и 2000. можемо пронаћи у прећутној подршци тадашње власти према хакерима који су били део југословенског одговора на пропагандни рат на Интернету. У послератном периоду је закон о компјутерском криминалу потиснут у други план због елемента забране пиратерије која је гарантовала одређени ниво социјалне стабилности. Овакво стање је, услед консолидације органа нове власти, преовлађивало шест месеци после петооктобарских промена када стидљиво започињу прве иницијативе у смеру законског регулисања ових питања. (Swanwick A. 2001a. и Марковић С. 2001a.). Сличну судбину су делили и многи други закони, па се пример закона против компјутерског криминала може посматрати у светлу кризе домаћег правосуђа. Следеће, 2002. године, ова тема бива потиснута услед

повећаног интересовања за спречавање Телекомовог монопола. Ова два питања су до писања овог рада (крај 2003. године) остала нерешена.

Година/Област	1997.	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.
Законодавство	0	2	0	1	4	2

Табела 3

4. Критика стања у Југославији

Први овакав чланак се појављује тек у септембру 2000. године и говори о линковима на Интернету који пружају информације о начинима за емигрирање из Југославије (Илић 2000а). После петооктобарских промена 2000. број оваквих чланака расте, па их 2001. има четири, а 2002. шест. Та новина је дошла као последица стварања нове рубрике, „Ја, играч”. У њој се аутор најчешће осврће на проблеме везане за успорен развој домаће телекомуникационе инфраструктуре (Кузмановић 2001а) и о последицама легализације софтверског тржишта у Србији, (2001б). Међутим, објављени чланци нису увек нужно везани за рачунарску тематику, па неки од њих непосредно дају слику друштвених прилика, попут оног о манама служења војног рока у СРЈ (2001в).

Година/Област	1997.	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.
Критика стања у Југославији	0	0	0	1	4	6

Табела 4

Закључак

Смањен број објављених текстова везаних за развој телекомуникационе инфраструктуре, компјутерске манифестације и примену рачунара у модернизацији у периоду од 1999. до петооктобарских промена 2000. године је резултат економске кризе настале после рата 1999. године. Сам рат се на „Свет компјутера” одразио у виду броја чланака о рату и оружију и промене насловне стране, у складу са тим. Кроз спорост у законском регулисању компјутерског криминала види се криза правосудног система у току 1999. и 2000. године, као и повећано интересовање за доношење оваквих закона у склопу реформе српског правосуђа у току 2001. и 2002. године. Велики утицај на писање „Света компјутера” је оставила општа напетост у Србији која је обележила период непосредно пре промене власти 2000. године. Тако, по први пут, „Свет компјутера” нуди начине за емигрирање. Из наведеног видимо како се доминантне друштвене појаве (рат, политичка, економска и друштвена криза) осликавају на писање стручног часописа. Постојање јасне рефлексије друштвене стварности пружа могућност за проучавање друштвених прилика анализом текстова у специјализованом часопису.

Међутим, резултати истраживања могу бити посебно бледи уколико се за циљ истраживања постави доказивање или оповргавање постојања друштвене појаве која у проучаваном периоду није доминантна.

Захвалност

Овом приликом бих желео да се захвалим господину Тихомиру Станчевићу и редакцији „Света компјутера” што су ми омогућили приступ редакцијској архиви часописа. На помоћи у формирању хипотезе и подршци у раду се захваљујем господину Александру Рафаиловићу.

Reflection of Social Circumstances on Writing of the Serbian Specialized Magazine

The aim of this research is to show how the war and social, political and economic crisis are reflected on the specialized magazines which are not dealing with the above mentioned subjects.

Methodological approach

„Svet kompjutera” (The Computer World), the oldest Serbian magazine dealing with computer technologies was chosen as a pattern of the research. The magazine has been publishing since 1984. It’s a monthly one. The period from 1997 to 2002 has been investigated. This period seems to be the crucial one, regarding the purposes of the research. It is not only marked by the war but also by the economic crisis resulting changes on Serbian political scene.

The initial phase of investigation consisted of gathering materials as well as a narrow examination of the archives. At the same time the contents were classified, but taking into account how extensive is the term of society it wasn’t easy to find one unique criterion for selection of contents. That’s the reason why the dominating social circumstances of that time made criterion for investigation. Selected were those contents which could give any figure about economic and political circumstances in FRY. After that, the contents were classified according to subject matters relationship. The comparative method, based on statistics has been used to recognize possible regularities between the social circumstances in Serbia and the appearing of corresponding texts.

Results and discussion

It was realized that economic situation could be followed through texts about development of Internet, domestic software, manifestations related to information technologies. The war has been followed through texts about simulation of combat airplanes, weapons on the Internet, media war, computer components and Internet gaming.

Relating to political situation, articles dealing with legislature, as well as critique of the situation in Yugoslavia were analyzed.

Conclusion

According to the research, the texts in a specialized magazine are influenced by the social circumstances. This conclusion is based on fact that every magazine follows topicalities within its fields being in this way objects of projection of cause-consequence relationship between social relations and human activities. As a result of this, the dominating social relations can be monitored through the writing of specialized magazine. The reason for this kind of aproach lies in the fact that writing of this kind of magazine is hardly to be influenced by censorship, due to a fairly small number of readers and a narrow set of topicalities. However, a specialized magazine as a source of research may fail to provide information about those social relations that aren't dominating at a given time. There are better ways to investigate these relations, using other kinds of publications and document as a source, providing that they were not being subjected to censorship.

Translated by Ljiljana Glišović

Прилог

Класификација текстова по тематским целинама за временски период од 1997. до 2002. године

1. Економска ситуација

1.1 Развој телекомуникационе инфраструктуре

- Станчевић Т. 1997. Година велике Мреже. *Свет компјутера*, **149**:19
- Дингарац Д. 1997. ВеоTelNet дуплира капацитет линка. *Свет компјутера*, **150**:20
- Стојановић Н. 1997. Технологија иза Интернета. *Свет компјутера*, **151**:14
- Ускоковић Н. 1997. Интернет еуфорија. *Свет компјутера*, **151**:14
- С. К. 1997. Нова мрежа BBS-ова. *Свет компјутера*, **154/155**:36
- Поповић С. 1997. Ново из „Бандур филма”. *Свет компјутера*, **157**:12
- Поповић С. 1998. Мрежа у очима статистике. *Свет компјутера*, **161**:25
- Дингарац Д. 1998. Нове линије, нови провајдери. *Свет компјутера*, **162**:27
- Дингарац Д. 1998. БеоТелНетове нове линије. *Свет компјутера*, **163**:25
- Стојичевић Д. 1998. .уи: Први нишки провајдери. *Свет компјутера*, **163**:25
- Дингарац Д. 1998. ЕУнет у Суботици. *Свет компјутера*, **163**:25
- Стојичевић Д. 1998. ЕИ + Интернет = ЕИ-НЕТ. *Свет компјутера*, **164**:15
- Дингарац Д. 1998. xDSL и код нас. *Свет компјутера*, **164**:30
- Пелемиш Д. 1998. Нет форум '98. *Свет компјутера*, **164**:15
- Дингарац Д. 1998. И*Нет нуди новитете. *Свет компјутера*, **164**:15
- Дингарац Д. 1998. 20000 корисника ЕУнета. *Свет компјутера*, **165**:26
- Стојичевић Д. 1998. Богато Нишко провајдинг пролеће - Банкер Интернет, *Свет компјутера*, **165**:29
- Дингарац Д. 1998. V.90 у Београду. *Свет компјутера*, **167**:25
- Дингарац Д. 1998. Четврт деценије. *Свет компјутера*, **167**:25
- Дингарац Д. 1998. БеоТелНет на Алфи. *Свет компјутера*, **168**:21
- Дингарац Д. 1998. Домаћи Интернет домени. *Свет компјутера*, **168**:20

- Дингарац Д. 1998. Интернет кафе у Зајечару. *Свет компјутера*, **170**:25:
- Дингарац Д. 1999. ЕУнет на 4 Мб/с. *Свет компјутера*, **172**:25
- Дингарац Д. 1999. Медиас нет. *Свет компјутера*, **172**:24
- Стојичевић Д. 1999. “Поглед” на Интернет. *Свет компјутера*, **174**:28
- Дингарац Д. 1999. Бесплатни Интернет. *Свет компјутера*, **175**:19
- Дингарац Д. 1999. Интернет на кредит. *Свет компјутера*, **178**:10
- Стојичевић Д. 1999. Интернет клубови у Нишу. *Свет компјутера*, **182**:15
- Дингарац Д. 2000. Четири године Интернета у Југославији. *Свет компјутера*, **186**:21
- Стојичевић Д. 2000. ЕУнет коначно у Нишу. *Свет компјутера*, **187**:15
- Стојичевић Д. 2000. YUInfo 2000. *Свет компјутера*, **187**:26
- Стојичевић Д. 2000. Интернет разгледница из Ниша. *Свет компјутера*, **190**:21
- Бубања Б. 2000. Четвороцифрен број линија. *Свет компјутера*, **192**:19
- Марковић С. 2000. Интервју са екипом YU NIC-а. *Свет компјутера*, **193**:19
- Марковић С. 2001. Појачана Академска мрежа. *Свет компјутера*, **198**:23
- Катиловић Д. 2001. Европске Интернет интеграције. *Свет компјутера*, **199**:23
- Ускоковић Н. 2001. Повластице за кориснике сервиса 041. *Свет компјутера*, **202/203**:27
- Дингарац Д. 2001. Yu provider info. *Свет компјутера*, **205**:23
- Поповић С. 2001. YU Интернет данас и сутра. *Свет компјутера*, **205**:11
- Дингарац Д. 2001. Provider info. *Свет компјутера*, **207**:23
- Дингарац Д. 2002. YU provider info. *Свет компјутера*, **208**:22
- Дингарац Д. 2002. Кабловски Интернет код нас. *Свет компјутера*, **209**:25
- Дингарац Д. 2002. Provider info. *Свет компјутера*, **209**:24
- Стојичевић Д. 2002. Нове телефонске говорнице. *Свет компјутера*, **209**:25
- Бубања Б. 2002. Шест година Интернета. *Свет компјутера*, **210**:17
- Ускоковић Н. 2002. Деценија Техникама. *Свет компјутера*, **210**:17
- Дингарац Д. 2002. Provider info. *Свет компјутера*, **210**:23
- Дингарац Д. 2002. Кабл за свакога. *Свет компјутера*, **211**:25
- Дингарац Д. 2002. Куда иде Интернет?. *Свет компјутера*, **212**:23
- Дингарац Д. 2002. Корак ка Европи. *Свет компјутера*, **213**:20, 21
- Дингарац Д. 2002. Гигабитна кичма Академске мреже. *Свет компјутера*, **213**:21
- Дингарац Д. 2002. Provider info. *Свет компјутера*, **213**:21
- Бубања Б. 2002. Србија на вези. *Свет компјутера*, **214/215**:32, 33
- Дингарац Д. 2002. Телеком против VoIP. *Свет компјутера*, **216**:27
- Дингарац Д. 2002. Бахатост монополисте. *Свет компјутера*, **217**:18
- Бубања Б. 2002. Pre и postpaid Интернет. *Свет компјутера*, **217**:22
- Михаиловић В. 2002. SETNet – BBS, news и Linux. *Свет компјутера*, **217**:22
- Дингарац Д. 2002. Art-tech 2002. *Свет компјутера*, **217**:22
- Поповић С. 2002. Телеком покупео Интернет. *Свет компјутера*, **218**:19
- Бубања Б. 2002. Бежична фиксна телефонија. *Свет компјутера*, **219**:29
- Пелемиш Д. 2002. Контрола Интернета у покушају. *Свет компјутера*, **219**:31
- Дингарац Д. 2002. Монопол остаје. *Свет компјутера*, **219**:31

1.2 Информатичке манифестације

Дингарац Д. 1997. San FranCISCO у Београду. *Свет компјутера*, **150**:14,15
 Стојичевић Д. 1997. ЕлектроНова '97. *Свет компјутера*, **150**:14
 Дингарац Д. 1997. Превођење у Oracle. *Свет компјутера*, **150**:15
 Swanwick A. 1997. Мултимедија на српском. *Свет компјутера*, **150**:18
 Стојановић Н. 1997. Технологија иза Интернета. *Свет компјутера*, **151**:14
 Ускоковић Н. 1997. Интернет еуфорија. *Свет компјутера*, **151**:14
 Н. С. 1997. Creative-Tech Week. *Свет компјутера*, **152**:14
 Дингарац Д. 1997. ДАТУМ '97. *Свет компјутера*, **153**:16
 Илић Р. 1997. Creative Tech Week: Scene Strike 1 / Yet Another Lame Party. *Свет компјутера*, **153**:19
 Swanwick A. 1997. IBM VisualAge Roadshow. *Свет компјутера*, **154/155**:14,15
 Станчевић Т. 1997. ЗМ у Југославији. *Свет компјутера*, **156**:5
 Стојичевић Д. 1997. Семинар у Нишу. *Свет компјутера*, **158**:7
 Дингарац Д. 1997. Octane у Београду. *Свет компјутера*, **158**:7
 Бубања Б. 1997. СинФон 97. *Свет компјутера*, **159**:9
 Станчевић Т. 1997. БС Процесор и Microsoft. *Свет компјутера*, **159**:9
 Стојичевић Д. 1998. Тесла и компјутери. *Свет компјутера*, **162**:9
 Матић Ж, Поповић А. 1998. U.P.D.A.T.E. *Свет компјутера*, **162**:9
 Поповић А, Матић Ж. 1998. U.P.D.A.T.E и Y.A.L.P. *Свет компјутера*, **163**:15
 Стојичевић Д. 1998. YU Инфо '98. *Свет компјутера*, **164**:15
 Пелемиш Д. 1998. НетФорум '98. *Свет компјутера*, **164**:15
 Дингарац Д. 1998. ДАТУМ '98. *Свет компјутера*, **165**:15
 Стојичевић Д. 1998. ПогледНет. *Свет компјутера*, **165**:29
 Стојичевић Д. 1998. Морски сајмови. *Свет компјутера*, **165**:15
 Дингарац Д. 1998. Сајам технике. *Свет компјутера*, **165**:15
 Илић Р. 1998. Први међународни сајам рачунара и телекомуникација, Београд. *Свет компјутера*, **169**:11
 Дингарац Д. 1999. RNP Web Party. *Свет компјутера*, **171**:7
 Ашковић А. 1999. Електронска трговина у пракси. *Свет компјутера*, **171**:22
 Дингарац Д. 1999. Е-трговина. *Свет компјутера*, **171**:7
 Стојичевић Д. 1999. ЕлектроНова '99. *Свет компјутера*, **174**:27
 Писодоров В. 1999. Сајам Информатике и електронике Зрењанин '99. *Свет компјутера*, **174**:27
 Кузмановић М. 1999а. Јесењи сајам, Нови Сад. *Свет компјутера*, **182**:13
 Стојичевић Д. 1999. Телсикс 99. *Свет компјутера*, **182**:12
 Бубања Б. 1999а. Сајам књига, Београд. *Свет компјутера*, **182**:13
 Стојичевић Д. 2000. Електронска 2000, Ниш. *Свет компјутера*, **186**:11
 Стојичевић Д. 2000. YUInfo 2000. *Свет компјутера*, **187**:26
 Кузмановић М. 2000. Chaintech-ови дани, Аранђеловац. *Свет компјутера*, **188**:15
 Swanwick A. 2000. Дани "Техникама". *Свет компјутера*, **195**:13
 Стојичевић Д. 2001. YU Инфо 2001. *Свет компјутера*, **199**:11
 Писодоров В. 2001. Зрењанин 2001. *Свет компјутера*, **199**:11
 Узелац С. 2001. Chaintech дани. *Свет компјутера*, **200**:17
 Дингарац Д. 2001. Е-business конференција. *Свет компјутера*, **205**:11
 Поповић С. 2001. YU Интернет данас и сутра. *Свет компјутера*, **205**:11
 Узелац С, Станчевић Т. 2001. Паком Roadshow. *Свет компјутера*, **205**:10

Стојичевић Д. 2001. Телсикс 2001. *Свет компјутера*, **205:10**

Дингарац Д. 2001. LinuxFest и курсеви. *Свет компјутера*, **206:24**

Станчевић Т. 2001. Windows XP промоција. *Свет компјутера*, **206:9**

Јовић Р. 2001. СТХ party. *Свет компјутера*, **207:13**

Стојичевић Д. 2001. ИнЕСС 2001. *Свет компјутера*, **207:12**

Илић Р. 2001. Intel Channel Conference. *Свет компјутера*, **207:13**

Дингарац Д. 2001. Сајам у Новом Саду. *Свет компјутера*, **207:13**

Бубања Б. ТЕЛФОР 2001. *Свет компјутера*, **207:12**

Стефановић Д. 2002. Отворен MicronasNT. *Свет компјутера*, **208:10,11**

Косановић Б. 2002. MSI IT Look. *Свет компјутера*, **208:10**

Поповић С. 2002. Дани Интернета. *Свет компјутера*, **208:11**

Бубања Б. 2002. Sun дани. *Свет компјутера*, **210:17**

Бубања Б. 2002. Шест година Интернета. *Свет компјутера*, **210:17**

Ускоковић Н. 2002. Деценија Техникама *Свет компјутера*, **210:17**

Бубања Б. 2002. Video Sat Show 2002. *Свет компјутера*, **212:6**

Дингарац Д. 2002. Sun competence center. *Свет компјутера*, **212:6**

Дингарац Д. 2002. Sun Day на ФОН-у. *Свет компјутера*, **212:6**

Дингарац Д. 2002. LinuxFest 02. *Свет компјутера*, **212:7**

Бубања Б. 2002. Symantec презентација. *Свет компјутера*, **212:7**

Дингарац Д. 2002. Сарадња ПКЈ и Г17плус. *Свет компјутера*, **212:7**

Дингарац Д. 2002. Технобанк 2002. *Свет компјутера*, **212:7**

Ашковић А. 2002. CPL Југославија. *Свет компјутера*, **212:77**

Бубања Б. 2002. Sybase дан. *Свет компјутера*, **213:8**

Н. У. 2002. e-ide@. *Свет компјутера*, **213:8**

Узелац С. 2002. Chaintech ћошак. *Свет компјутера*, **213:9**

Н. У. 2002. Миш против сиромаштва. *Свет компјутера*, **213:9**

Орлић Н. 2002. Е-трговина. *Свет компјутера*, **213:9**

И. Р. 2002. Уједињени НР у Југославији. *Свет компјутера*, **213:9**

Ашковић А. 2002. У Југославији се игра врхунски CS. *Свет компјутера*, **213:75**

Станчевић Т. 2002. Синергија 02. *Свет компјутера*, **214/215:9**

Поповић С. 2002. EliteSecurity лето. *Свет компјутера*, **214/215:9**

Илић Р. 2002. Business Software Alliance. *Свет компјутера*, **214/215:9**

Бубања Б. 2002. Србија на вези. *Свет компјутера*, **214/215:32, 33**

Ашковић А. 2002. Летња узбуђења. *Свет компјутера*, **214/215:91**

Михаиловић В. 2002. Scene Strike 6. *Свет компјутера*, **216:17**

Аштковић А. 2002. Врело лето. *Свет компјутера*, **216:77**

Станчевић Т. 2002. Висинске припреме. *Свет компјутера*, **217:8**

Стојичевић Д. 2002. Десетоструки промет. *Свет компјутера*, **217:8**

Јовић Р. 2002. Легализација и курсеви. *Свет компјутера*, **217:8**

Стојичевић Д. 2002. ICEST 2002. *Свет компјутера*, **217:9**

Поповић С. 2002. ДАТУМ 2002. *Свет компјутера*, **217:9**

Дингарац Д. 2002. Art-tech 2002. *Свет компјутера*, **217:22**

Поповић С. 2002. Телекомуникације и развој. *Свет компјутера*, **218:11**

Стојичевић Д. 2002. Art-tech. *Свет компјутера*, **218:11**

Поповић С. 2002. Отпор! За ИТ развој. *Свет компјутера*, **219:11**

Бубања Б. 2002. Трибина о локализацији Windowsa. *Свет компјутера*, **219:11**

- Бубања Б. 2002. Symantech Integrated Security. *Свет компјутера*, **219**:11
 Стојичевић Д. 2002. Воzi, Мишко!. *Свет компјутера*, **219**:11
 Поповић С. 2002. OpenOffice на српском. *Свет компјутера*, **219**:13
 Поповић С. 2002. Technology Now!. *Свет компјутера*, **219**:13
 Бубања Б. 2002. Chaintech викенд. *Свет компјутера*, **219**:13
 Н. У. 2002. Сајам аудио-опреме. *Свет компјутера*, **219**:13

1.3 Примена рачунара

- Јовић Р. 1997. Све за здравље. *Свет компјутера*, **148**:22,23
 Поповић С. 1997. Музичарски рај. *Свет компјутера*, **148**:23
 Јосимовић Ј. 1997. Чувар који никада не спава. *Свет компјутера*, **151**:18
 Swanwick A. 1997. Cyber-library. *Свет компјутера*, **152**:14
 Swanwick A. 1997. Телемедицина и код нас. *Свет компјутера*, **153**:16,17
 Поповић С. 1997. Чекајући небо. *Свет компјутера*, **154/155**:36
 Поповић С. 1997. Бандур филм на Мрежи. *Свет компјутера*, **156**:7
 Swanwick A. 1997. Деконтаминација. *Свет компјутера*, **158**:14,15
 Swanwick A. 1997. Читање машином. *Свет компјутера*, **158**:14,15
 Swanwick A. 1998. Часопис "Digital arts". *Свет компјутера*, **162**:9
 Swanwick A. 1998. Телемедицина на ВМА. *Свет компјутера*, **162**:9
 Стојичевић Д. 1998. Компјутеризовано угоститељство. *Свет компјутера*, **165**:15
 Стојичевић Д. 1998. Нишки "Филмски сусрети" на Мрежи. *Свет компјутера*, **169**:24
 Дингарац Д. 1998. .yu. *Свет компјутера*, **171**:21
 Радовановић А. 1999. 988 Интернет. *Свет компјутера*, **182**:15
 Туфегџић М. 2001. mikroelektronika.co.yu. *Свет компјутера*, **196**:11
 Марковић С. 2001. Долијао Божа Пуб. *Свет компјутера*, **198**:21
 Марковић С. 2001. Информациони систем на Физичком факултету. *Свет компјутера*, **201**:24
 Смоленски Н. 2001. Махи дисконт. *Свет компјутера*, **207**:23
 Дингарац Д. 2002. Београд 2021. *Свет компјутера*, **209**:24
 Н. С. 2002. Електронски портфолио. *Свет компјутера*, **218**:21

2. Рат

- Павловић В. 1999а. Поручник ЈНА у врху Microsoft-а. *Свет компјутера*, **174**:11

2.1 Оружје на Интернету

- Дингарац Д. 1997. Борбени авиони. *Свет компјутера*, **156**:12
 Дингарац Д. 1997. Ратне морнарице. *Свет компјутера*, **158**:12
 Ћирковић В. 1998. Историја војне авијације. *Свет компјутера*, **164**:12
 Ћирковић В. 1999. Стратешко и тактичко оружје. *Свет компјутера*, **174**:23
 Кузмановић М. 1999. Борбени авиони. *Свет компјутера*, **176**:26
 Ашковић А. 1999. Агресоре, сломићу ти крила!. *Свет компјутера*, **177**:26
 Дингарац Д. 1999. Домаћи ратни авиони. *Свет компјутера*, **180**:35
 Јоксимовић Г. 1999. Савремени борбени авиони. *Свет компјутера*, **180**:26
 Катиловић Д. 2002. Војни хеликоптери. *Свет компјутера*, **209**:26

2.2 Медијски рат

- Бубања Б. 1997. Отворени позив. *Свет компјутера*, **156:33**
- Дингарац Д. 1998. Рат на Мрежи. *Свет компјутера*, **170:23**
- Дингарац Д, Станчевић Т. 1998. Српски хакери “Црна рука”. *Свет компјутера*, **170:23**
- Дингарац Д. 1999. Бесплатни Интернет. *Свет компјутера*, **175:19**
- Дингарац Д. 1999. Интернетом против бомби. *Свет компјутера*, **175:4**
- Поповић С. 1999. Сајтови о НАТО агресији. *Свет компјутера*, **175:7**
- Дингарац Д. 1999. На Мрежи, на положају. *Свет компјутера*, **176:9**
- Анђелић Б. 1999. Без струје и Интернета?. *Свет компјутера*, **177:7**
- Пејић А. 1999. Ратови који долазе. *Свет компјутера*, **177:17**
- Бубања Б. 1999. Искуства webmastera. *Свет компјутера*, **178:10**
- Пелемиш Д. 1999. Први хакерски рат. *Свет компјутера*, **180:14**

2.3 Рачунарске компоненте

- Пелемиш Д. 1999а. Без струје и Интернета?. *Свет компјутера*, **177:7**
- Илић Р. 1999а. APC, Lucid и Macase UPS уређаји. *Свет компјутера*, **177:11**
- Илић Р. 1999б. Гаус Г250 претварач напона. *Свет компјутера*, **178:9**

2.4 Мрежне игре

- Васовић Н. 1999. Далиборе, полећемо!. *Свет компјутера*, **175:47**
- Ашковић А, Васовић Н. 1999. Небо је наше. *Свет компјутера*, **176:44**
- Ашковић А. 1999. Господари нашег неба. *Свет компјутера*, **177:40**
- Ашковић А. 1999. Ми летимо у небо и знамо свој пут. *Свет компјутера*, **178:63**
- Ашковић А. 1999. Патриотска ескадрила. *Свет компјутера*, **179:63**
- Јојкић Ђ. 1999. Патриотски цедаји. *Свет компјутера*, **180:63**
- Ашковић А. 1999. Патриотска ескадрила. *Свет компјутера*, **180:63**
- Ашковић А. 1999. F-22 у Ескадрили. *Свет компјутера*, **181:58**
- Кузмановић М. 2000. The Operational Art of War II: Flashpoint Kosovo. *Свет компјутера*, **186:65**
- Ашковић А. 2001. Ескадрила 4 =C=. *Свет компјутера*, **197:81**
- Ашковић А. 2001. Српска гарда. *Свет компјутера*, **199:81**
- Ашковић А. 2001. Српски вукови. *Свет компјутера*, **199:81**

3. Законодавство

- Swanwick A. 1998. Пирати на суду. *Свет компјутера*, **165:9**
- Иконић С. 1998. Хакери пред законом. *Свет компјутера*, **169:9**
- Марковић С. 2000. Закључавање времена. *Свет компјутера*, **195:19**
- Марковић С. 2001. Долијао Божа Пуб. *Свет компјутера*, **198:21**
- Swanwick A. 2001а. Компјутерски криминал. *Свет компјутера*, **199:21**
- Марковић С. 2001а. Субег криминал. *Свет компјутера*, **204:23,24,25**
- Смоленски Н. 2001. Крађа Интернет времена. *Свет компјутера*, **206:21**
- Јовић Р. 2002. Легализација и курсеви. *Свет компјутера*, **217:8**
- Стојичевић Д. 2002. Кривичне пријаве on-line. *Свет компјутера*, **218:21**

4. Критика стања у Југославији

- Илић Р. 2000а. Како емигрирати. *Свет компјутера*, **192**:26
- Кузмановић М. 2001а. Миш на усијаном лименом крову. *Свет компјутера*, **201**:55
- Кузмановић М. 2001б. The Untouchables. *Свет компјутера*, **204**:57
- Марковић С. 2001в. Стагнација развоја Интернета у Србији. *Свет компјутера*, **204**:21,22
- Кузмановић М. 2001. Година опасног живота. *Свет компјутера*, **206**:57
- Кузмановић М. 2002. Under pressure. *Свет компјутера*, **208**:57
- Кузмановић М. 2002. Raid. *Свет компјутера*, **210**:59
- Кузмановић М. 2002. Ми смо најгори, али овде је најбоље. *Свет компјутера*, **211**:59
- Кузмановић М. 2002. Чистота сербскога језика. *Свет компјутера*, **212**:57
- Кузмановић М. 2002. Знам шта сте радили прошлог лета. *Свет компјутера*, **216**:55
- Кузмановић М. 2002. Закулисне радње. *Свет компјутера*, **218**:55